

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวไกล ผสมกับการตื่นตัวและการเห็นความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา การจัดการเรียนรู้จากเดิมที่เน้นครูผู้สอนเป็นหลักมาเป็นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยบูรณาการเนื้อหา เทคนิค วิธีการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาเป็นสื่อและกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการความรู้ ทักษะและประสบการณ์ร่วมกันมากยิ่งขึ้น กระบวนการเรียนรู้เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและนำไปใช้กับผู้เรียนได้ตามความถนัดและความสามารถของตนเอง ซึ่งสนองตอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 65 ว่าด้วยแนวทางในการสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนมีสิทธิได้รับความรู้และทักษะ ทั้งยังแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

ในการจัดการเรียนการสอนในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยนั้น มีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย ตามความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นเนื้อหา เทคนิค วิธีการและมีกิจกรรมเสริมในการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการใช้ เว็บบล็อก (Web blog) ซึ่งเป็นสื่อชนิดใหม่ที่มียุทธศาสตร์มากขึ้นในปัจจุบันในวงการสื่อมวลชนและที่สำคัญสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ร่วมกัน อีกทั้ง เว็บบล็อก (Web blog) เป็นระบบที่แก้ไขง่ายและสามารถตีพิมพ์เรื่องราวได้โดยไม่ต้องใช้ความรู้ในการเขียนเว็บไซต์ เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลหรือแนวความคิด โดยการเขียนบล็อกสามารถเผยแพร่ข้อมูลสู่ประชาชนได้รวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าสื่อในด้านอื่นๆ

เว็บล็อก (Web blog) คือ รูปแบบหนึ่งของเว็บไซต์ เป็นการบันทึกบทความของตนเอง (Personal Journal) ลงบนเว็บไซต์ โดยเนื้อหาของบล็อกนั้นสามารถครอบคลุมได้ทุกเรื่อง มีเนื้อหาได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวส่วนตัวที่สามารถเรียกได้ว่า ไดอารีออนไลน์หรือเป็นบทความเฉพาะด้านต่างๆ สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสาร การประกาศข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การเผยแพร่ผลงานในหลายด้าน เช่น สิ่งแวดล้อม การเมือง เทคโนโลยี กีฬา ธุรกิจ การค้า เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถตกแต่งไปในเรื่องในประเภทต่างๆ อีกมากมาย ตามความ

ถนัด ความสนใจของเจ้าของบล็อก เพราะสิ่งสำคัญที่ทำให้บล็อกเป็นที่นิยมก็คือ ผู้เขียนบล็อกนั่นเอง บล็อกถูกเขียนขึ้นในลำดับที่เรียงตามเวลาในการเขียน ซึ่งจะแสดงข้อมูลที่เขียนล่าสุดไว้ที่ลำดับแรกสุด โดยปกติบล็อกจะประกอบด้วย ข้อความ ภาพ ลิงค์ และสื่อชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เพลง วิดีโอ หรือสื่ออื่นๆ ที่สามารถแสดงผลผ่านเว็บไซต์ได้ จุดเด่น และจุดแตกต่างของบล็อกกับเว็บไซต์โดยปกติคือ บล็อกเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สามารถสื่อถึงความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนบล็อก และผู้อ่านบล็อกที่เป็นกลุ่มเป้าหมายผ่านทางระบบการแสดงความคิดเห็น (Comment) ของตนเองใส่ลงไปบนบทความนั้นๆ ซึ่งทำให้ผู้เขียนสามารถได้ผลตอบกลับโดยทันที บล็อกบางแห่งจะมีอิทธิพลในการโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านสูงมาก แต่ในขณะเดียวกันบางบล็อกก็จะเขียนขึ้นมาเพื่อให้อ่านกันในกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มเพื่อนๆ หรือครอบครัว

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นสาเหตุที่สำคัญยิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าการนำเว็บบล็อก (Weblog) หรือบล็อก (Blog) ซึ่งปัจจุบันได้กลายมาเป็นชุมชนออนไลน์แห่งใหม่ที่กำลังเป็นที่ได้รับความนิยมในโลกของอินเทอร์เน็ตและความนิยมนั้นมีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาที่สามารถใช้บล็อกในการพูดคุย การนำเสนอผลงานทางวิชาการหรือแจ้งข่าวสารกับนักศึกษาได้ตลอดเวลาเป็นประจำ อีกทั้งยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมบล็อกได้แสดงความคิดเห็นผ่านบล็อกดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการนำระบบบล็อกเข้ามาใช้เป็นกิจกรรมเสริมให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานการจัดแสดงนิทรรศการ ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน และจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนรู้อาจเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป อีกทั้งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เว็บบล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยเว็บบล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้เว็บบล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ อยู่ในระดับมาก

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้

1. เว็บบล็อก (Web blog) รายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
2. นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนด้วยเว็บล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ อยู่ในระดับสูง
3. นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการ ใช้เว็บล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ อยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างเว็บล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ สาขาวิชา เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยเว็บล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการ ใช้เว็บล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการใช้เว็บล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริม รายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษา โดยการวิจัยนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างเว็บล็อก (Web blog) วิชาการจัด แสดงและนิทรรศการ สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา โดยใช้ <http://Multiply.com> เพื่อสร้างเว็บล็อก เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ มีส่วนประกอบคือ

1.1 ส่วนประกอบของการสร้างเว็บบล็อก (Web blog)

1.1.1. ส่วนของผู้ดูแลระบบ

1.1.1.1 สามารถกระทำการภายในระบบบล็อก ซึ่งประกอบด้วย 7

เมนูหลักดังนี้

(1) Summary ดูสรุปรายการต่างๆ ล่าสุด ได้แก่

- Total Users ยอดรวมสมาชิกทั้งหมด
- Total Uploaded Files ยอดรวมแฟ้มข้อมูลทั้งหมด
- Total Comments ยอดรวมข้อคิดเห็นทั้งหมด
- Total Themes, Layout ยอดรวมพื้นหลังและ

รูปแบบการจัดวางทั้งหมด

- Total Logins ยอดรวมการเข้าระบบทั้งหมด
- Total Weblogs ยอดรวมเว็บบล็อกทั้งหมด
- Total Entries ยอดรวมการเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมด

ในวัน เวลา

- Change Administrator Profile แก้ไขข้อมูลของ

ผู้ดูแลระบบ

(2) View User ดูข้อมูลของสมาชิก

(3) View Weblog ดูเว็บบล็อกของสมาชิก

(4) Weblog Options ใช้แก้ไขรูปแบบของเว็บบล็อก ได้แก่ พื้นหลัง (Themes), รูปแบบการจัดวาง (Layout), แสดง ช้อน เมนูหลัก (Modules)

(5) Edit Templates ประกอบด้วย

- Profile Options ใช้แก้ไขรูปแบบในการรับข้อมูล

Profile

- Blog Options ใช้แก้ไขรูปแบบในการรับข้อมูล Blog
- Photo Options ใช้แก้ไขรูปแบบในการรับข้อมูล

Photo

- Link Options ใช้แก้ไขรูปแบบในการรับข้อมูล Link

(6) Email All Users ใช้แจ้งข่าวสารต่างๆ แก่สมาชิกทุกคน

(7) Broadcast Entry ใช้แลกเปลี่ยน สื่อสารระหว่างสมาชิก

กับผู้ดูแลระบบ

1.1.1.2 สามารถทำการเรียกดู รายการบล็อกต่างๆ ย้อนหลังได้

1.1.1.3 สามารถทำการค้นหาบล็อกที่สนใจจากคำในหัวข้อบล็อก หรือจากชื่อเจ้าของบล็อกได้

1.1.1.4 สามารถทำการยกเลิกการเป็นสมาชิก เช่น กรณีที่สมาชิก ละเมิดกฎระเบียบข้อตกลง

1.1.1.5 สามารถทำการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบข้อตกลงต่างๆ ได้

1.2 ส่วนของสมาชิก

1.2.1 สมาชิกต้องเป็นนักศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาการจัดแสดงและ นิทรรศการ สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครเท่านั้น โดยการสมัครสมาชิกผ่านระบบ โดยสมาชิกจะมีพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลท่านละ 10 MB.

1.2.2 สามารถกำหนด เปลี่ยนแปลง นามแฝงและรหัสผ่านได้

1.2.3 สามารถจัดการกับบล็อกส่วนตัวซึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ดังนี้

1.2.3.1 ส่วนที่แสดงรายการเมนูหลักๆ ของบล็อก ประกอบด้วย 6 เมนูหลัก ดังนี้

- เมนู home เพื่อกลับเข้าสู่หน้าหลัก
- เมนู profile แสดงข้อมูลต่างๆ ของเจ้าของบล็อก
- เมนู blog แสดงบล็อกต่างๆ พร้อมกับข้อคิดเห็นจากผู้เข้า

เยี่ยมชมบล็อกที่ได้สร้างขึ้น

- เมนู File แสดงแฟ้มงานต่างๆ
- เมนู photos แสดงรูปภาพต่างๆ
- เมนู links แสดงลิงค์ต่างๆ เช่น Friends' Blog หรือ Links

เว็บที่สมาชิกสนใจและอยากให้สมาชิกคนอื่นๆ รู้จัก

1.2.3.2 ส่วนของการแก้ไข ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

- แก้ไขข้อมูลต่างๆ จากเมนูหลัก ได้แก่ เมนู Profile, Blog, File, Photo และเมนู Links

- แก้ไข ปรับแต่งเว็บบล็อกโดยการเลือกพื้นหลัง (Themes), รูปแบบการจัดวาง (Layout), แสดง ช้อน เมนูหลัก (Modules), หัวข้อเว็บบล็อก (Title), รูปแบบ บล็อก

1.2.4 สามารถดูยอดรวมผู้เข้าเยี่ยมชมบล็อกและยอดรวมพร้อม รายละเอียดข้อคิดเห็นของผู้เข้าเยี่ยมชม

1.2.5 สามารถทำการเรียกดู รายการบล็อกต่างๆ ย้อนหลังได้

1.2.6 สามารถทำการค้นหาบล็อกที่สนใจ จากคำในหัวข้อบล็อกหรือจาก ชื่อเจ้าของบล็อกได้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 4 สาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เลือกมาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เพื่อใช้ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การเรียนโดยใช้เว็บบล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ ของนักศึกษาชั้นปี 4 สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เว็บบล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เว็บบล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สามารถพื้นฐานในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้นได้ภายใต้ระบบปฏิบัติการ Window 95 /98 /me/xp
2. การวิจัยครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาอิทธิพลของ เพศ อายุ ฐานะ และสภาพแวดล้อมของผู้เรียนเว็บบล็อก

นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

เว็บบล็อก (Web blog) หมายถึง รูปแบบหนึ่งของเว็บไซต์ เป็นการบันทึกบทความของตนเอง (Personal Journal) ลงบนเว็บไซต์ โดยเนื้อหาของบล็อกนั้นสามารถครอบคลุมได้ทุกอย่าง มีเนื้อหาได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวส่วนตัวที่สามารถเรียกได้ว่า ไดอารี่

ออนไลน์ หรือเป็นบทความเฉพาะด้านต่างๆ สามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสาร การประกาศ ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น การเผยแพร่ผลงานในหลายด้าน ที่ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน ความรู้

ประสิทธิภาพของเว็บบล็อก หมายถึง ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเว็บบล็อก ตามรายการการประเมินที่ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อไว้ ดังนี้ คือ เนื้อหาประกอบการเรียน รูปภาพ ประกอบเนื้อหา เสียงในการบรรยาย กิจกรรมในการเรียน การออกแบบหน้าจอ การออกแบบ ตัวอักษร การใช้สี เว็บบล็อกในการเรียน การเชื่อมโยง และลักษณะของปุ่มต่างๆ ซึ่งวัดเป็น ระดับต่างๆ

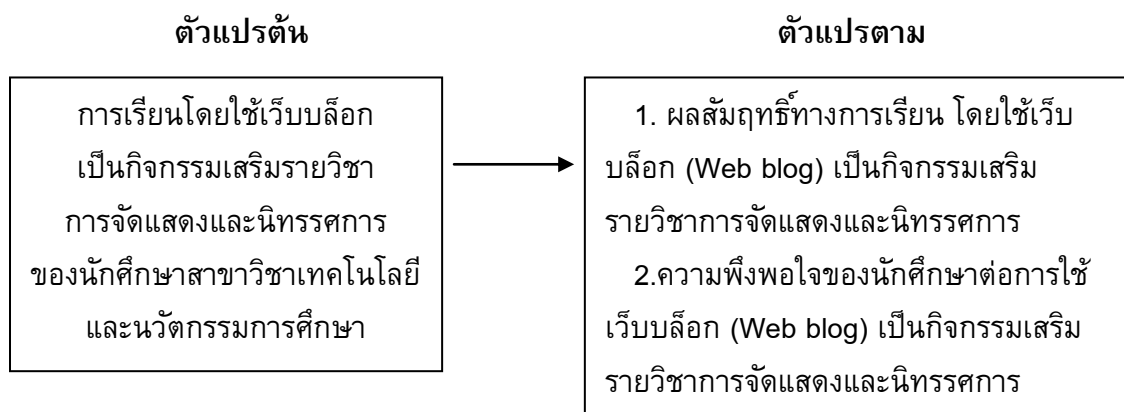
แบบทดสอบ หมายถึง แบบวัดผลคะแนนความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนหลังจากเรียนด้วยเว็บบล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ

ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกทางบวกที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนโดยใช้ เว็บบล็อก (Web blog) เช่น ความรู้สึกชอบ พอใจ โดยความพอใจในการเรียนนี้ ผู้วิจัยได้ ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความพึงพอใจในงานทั่วไปของแฮคแมนและโอลด์แฮม (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2532:138-140; อ้างอิงมาจาก Hackman and Oldham.1975) เพื่อวัดระดับ ความพึงพอใจของเรียน โดยประเมินได้จากการใช้แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจในการเรียน ด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียน วิธีการเรียน สื่อการสอน สภาพแวดล้อม ในรูปแบบของ มาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการใช้เว็บบล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและ นิทรรศการ ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา เป็นรูปแบบการเรียน การสอนที่นำเอาศักยภาพของเทคโนโลยีบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาผสมผสานกับการเรียนการ สอนในภาคปฏิบัติที่เป็นการฝึกปฏิบัติกับวัสดุและอุปกรณ์จริง เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติที่สามารถ นำไปประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติในระดับอุดมศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของเว็บบล็อก (Web blog) ที่ใช้เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยเว็บบล็อก (Web blog) วิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ อยู่ในระดับสูง
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้เว็บบล็อก (Web blog) เป็นกิจกรรมเสริมรายวิชาการจัดแสดงและนิทรรศการ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก